

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.

Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállása:
Színház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknelalku
szerint. — Hirdetések fölve-
tetnek a szerkesztőségénél.

Brassó, 1872. máj. 11.

A f. hó 5-re Nagy-Szebenbe összehívott, s ugyanott az nap és 6-kán megis tartott román értekezlet eredményéről, értékéről hisszük, hogy különböző lapokból vett és magán úton is szerzett értesülések alapján most megfelelő képet adhatunk.

Azon nagy szebeni német lap téved, a mely azt állítja, hogy egyesült hitük egyáltalában nem vettek volna részt az értekezleten, mert voltak azok közül is néhányan, egyebek közt a szomorú híri Axinte Severu, egyszersmind a passivitásnak is egyik megrögzött hőse.

Voltaképp magát az értekezletet is unitas és ösmert nevű passivista ember hívta össze, a mult hó 12-ikén tartott fogarasi értekezlet megbízásából, Antonelli János vicarius.

Igaz ugyan, hogy midőn ezen jó urak észrevették, hogy a román értelmiség nagy többsége ellene fordul az ő politikájoknak, fordítani akartak a köpenyegen s arra működni, hogy az értekezlet létre se jöhessen.

Ez azonban nem sikerült, mert több mint 60 előkelő román egyén tartotta meg az értekezletet; s hogy a passivisták is képviselve voltak, mutatja a két napon át a passivismus és activismus felett nagy szenvedélyvel folyt vitatkozás.

Végre — mint a lapokból látni lehet — az értekezlet kimondotta ragaszkodását az activismushoz; választott egy 15 tagú tisztán activista bizottságot azon küldetéssel, hogy a két értekezletet igyekezék rá bírni a vezetés átvételére és egy általános congressus összehívására; ha pedig nevezettek vonakodnának, szükség esetén hívjon congressust össze ezen bizottság. Minden esetre működjék ezen központi bizottság a választások alkalmával; rendezzen mindenfelé helyi bizottságokat és igyekezék oda hatni, hogy a románok folyjanak be a választásokba, az activista párt szellemében.

A ki azt várta, hogy ezen értekezlet vagy hadat izen az ország alkotmányának, vagy fel-

tétlenül csatlakozik a Deákpárthoz, — az nem lehet meglepődve az eredménnyel.

Mi azonban számba vesszük, hogy tömegknél nem történhetik oly rögtönözve valamely ellenkező politikai irány elfogadása, mint egyeseknek.

A brassai románok ez előtt egy évvel azon meggyőződés következtében kezdeményezték az activitást, hogy európai helyzete utalja a román-ságot a magyar nemzettel legbensőbb barátságban élni; a közös veszélyek ellen közös célokra törekedni.

Az activitást egy értelműnek is vették folyvást mindenütt a magyarokkal való kibéküléssel, az ország alkotmányának feltétlen előismerésével.

A vezető román férfiak előtt ez az értelmű ma is.

Ha azonban mindemellett nem tűzhetik még ki egyszersmind a Deákpárti lobogót, annak oka nézetünk szerint helyzetük igaz ösmérése. Ha ők most egyszerre elfogadnák azon jelszavakat, a melyek ellen csak nem rég határozottan küzdöttek mindnyájan, azon igen közel fekvő veszélynek tehetnék ki magokat, hogy nemzetük nagy tömegétől elszakadnak az igen messze haladás által és ellenfeleik kerülnek megint hatalomra.

A türelmetlenségnek jusson eszébe, hogy csakis a természetes fokozatokon keresztül érlelődhetik biztossá valamely nép politikai hangulata.

De a még nem ad jogot arra, hogy — mint némely pesti lap tette és teszi folyvást — az activistákhoz ép oly bizalmatlansággal viseltessék a hazafi, mint a passivistákhoz.

Az activismus alapját azon meggyőződés képezi — újból is hangsúlyozzuk teljes határozottsággal — hogy a románok nem remélhetnek valamely ábrándbirodalmat, a la Mexics a francziától; hanem szövetségienők kell a magyarsággal, önfenntartási czélból is.

Ezen meggyőződésüket rögtön követte azon

elhatározás, hogy az ország létező alkotmányát kötelességszerűleg tiszteletben tartják; nemzetiségök fejlesztésére vonatkozó törekvéseiket csakis az alkotmány által adott úton és módokon igyekeznek valósítani.

Ha hozzá vesszük még hagyományos és igazán élénken élő hűségöket a dynastia iránt, olyan tényezővel van dolgunk, a melyet örömmel kell üdvözölnünk az alkotmányos küzdelemben.

Nem mondjuk mi, hogy programjok nemzetiségi részleteinél nem lesznek még némi kölcsönösen lealkunni valók. De hiszen az alkotmányos, — sőt általában a politikai élet nem egyéb, mint folytonos megalkuvások eredménye.

És itt kiengesztelhetetlen ellentétek nem léteznek: mert mi megadunk nemzetiségök biztosítására mindent, — a mi hazánk hatalmi állását és jellemét nem veszélyeztet; olyat pedig, a mi veszélyeztetné, ők sem kívánhatnak, mivel ezen birodalom fennállása és ereje ép úgy életérdek nekik, mint nekünk.

A megalkuvás nem egyébből fog állani, mint programjoknak a tények és viszonyokhoz mért szabályozásából.

Meg kell jegyezniük itt, hogy azon románok, a kikről beszéltünk, az activistáknak legelőre haladottabb szárnyát képezik. Igaz, hogy a nagy többség most utánuk van fordulva; de a másik fél folyvást incselkedik a tulsó oldalon; s még sok küzdelem lesz nekik egymás között, mig elhatározottan foglalhatnak állást.

Talán saját érdekünk is követeli, hogy a felénk törekvőket éretlen és rossz akaratú újság cikkekkel s a bizalmatlanság egyéb jeleivel ne riasszuk vissza; sőt bátorítsuk és tüntessük föl a leendő egyetértés áldott eredményét.

Igy, általános szempontból véve föl, mi meg vagyunk elégedve a szebeni értekezlet eredményével; sőt eseménynek tartjuk, hogy valahára egy országos értekezleten hátrálni kellett a passivistáknak.

TÁRCZA.

Fitzmoor kapitány vagy a hinduk lázadása.

(Angol történelmi beszély.)

(Folytatás.)

II.

Sir Thompson György.

1806-ik évben — a mely időben játszik elbeszélésünk — a 9-ik bennszülötök ezrede fekiüt Mysore városban mint őrség. Mivel az ezredes, mint ez az angol hadseregnél divat, távol volt ezredétől, Mac-Slane őrnagy vezényelte a sipoyokat. Az őrnagy egy tágas, kényelmes szép házban lakott, mintegy 10 percnyi távolságra a várostól. Bátor jó katona volt ő, önféjű mint minden skot, könnyen lobbanó, de nyílt és lovagias. Gyűlölte az indusokat, megvetette a portugaliakat, becsülte az irhoniakat, szerette az angolokat és istenítette a skotokat. — Sör és rum hatalmas ingerrel bírtak reá, de vadászat és harez még nagyobb. Tizenégy év óta özvegy lévén minden szeretetét egyetlen leányra, a „szép Vilmának“ szentelé, ki az egész madrasi kormányzásban csak e név alatt volt ösmertes, s ki valóban a tartomány egyik legszebb hölgye volt. Ha vitéz atyjára bízott volna nevelése, az bizonyosan katonának nevelte volna őt, szerencsére azonban Cavendisch aszszony, az őrnagy nővére, néhány hónapot töltött a serdülő leányka körében, s észrevén annak ferde nevelését, mielőtt visszatért volna Agraba — hol férje lakott, Vilma mellé egy irlandi hadnagy özvegyét rendelte nevelőnőnek. E nő Stiggins Fanny asszony áldott

egy teremtés volt, kinek egészsége sem a kor, sem az özvegyesség által nem szenvedett.

A mysorei helyőrség 25 európai tisztje közül legalább is 15 imádták a bájos Vilmát, ki — bár kissé rajongó és gunyoros — de mindenki irányában jóakaró volt, és senkit sem tüntetett ki mások fölött. Az utóbbi időkben állították némelyek, hogy a fiatal hölgy egy sipoy tisztet, Thompson Györgyöt megkülönböztetett, kinek — mint gazdag és tekintélyes család ivadékának — fényes jövőre volt kilátása. Mysoreba megérkezve elbocsátatását akarta kérelmezni, de Mac-Slane kisaszszony megpillantása és néhány estély az őrnagy termeiben, más határozatra bírták őt.

Három nappal Gopaulnak a haramia vezérrel való találkozása után egy század sipoy állt az őrnagy háza előtt. A kapu előtt néhány lépésre egy indus gyönyörű arabslovat tartott zablájánál fogva. A büszke állat türelmetlenül kapálta a földet. Egy másik, türelmesebb, fejét az indus vállán nyugtatá. A bejáratnál 8 hordár állt a hord székkel, — távolabb egy hindu kocsis hintáta magát egy hintó bakján, mig husz szolga folytonosan sürgött-forgott az udvaron. Egyszerre a ház belsőjében élénk mozgás támad, s az erkélyen egy több tagból álló társaság jelent meg. Vilma Sir Thompson karjain egy pillantást vetve az előkészületekre beszélgetett az ifjú tiszttel. Mellettek az őrnagy osztá ki rendeleteit az uti készületeket illetőleg. E pillanatban lépett az őrnagy mellé aunk hadsegéde s néhány szót sugott fülebe.

„Az baj“ mondá Mac-Slane s leányához fordulva: „Molloy kapitány, kinek a szállitmányt kellett volna kísérni, megbetegedett, — társai mind távol vannak és én a legnagyobb zavarban vagyok.“

„Őrnagy ur“ — mondá Thompson közelebb, lépve — ha megengedné a kapitány helyét pótolnom, lekötelezve érezném magamat.

Az ut igen veszélyes — mormogá a vén katona és ön nem ismeri annyira e tartományt, hogy a dacoták cseleit képes legyen meghiusítani.“ Az őrnagy határozatlanul járt föl s alá.

„Nem szól kegyed semmit érdekemben?“ susogá Thompson a bájos leánykához. „Oly boldognak érzésem magam, ha kegyedet örízmem szabad volna.“ Vilma elpirult és élcezel felelt. Néhány pillanattal később talált alkalmat atyjához néhány késő szót intézhetni Sir Thompson érdekében, de az őrnagy nem akart bizni a fiatal tiszt tapasztalásában.

„Ah! csak Fitzmoor kapitány volna itt!“

De nincs itt! —

„Igen jól tudom! Így tehát szegény Thompsonnal kell helyettesítnem Molloyt.“ Mig az őrnagy boszusan a házba Vilma Thompsonhoz fordult, ki a hadsegéddel társalgott, e pillanatban a hadsegéd egy lovagra mutatott, ki Mysore felől gyorsan vágatva közeledett az őrnagy lakása felé. Thompson boszusan ütötte magát föbe. „Itt van!“ kiáltá kedvetlenül. „Elébe fogok menni, itt nincs más mód!“ s gyors léptekkel indult lefelé.

„Hová?“ kérdé őt Vilma.

„Megakadályozni Fitzmoort, nehogy megfosszon azon megbecsülhetetlen boldogságtól, hogy önt elkísérhessem!“ viszonzá gyorsan s a lépcsőn lerohanva eszeveszetten nyargalt el a mysorei uton közeledő lovag elé.

(Folytatása következik.)

